

КАРАР РЕШЕНИЕ

13 февраль 2015ел

№10-45

«Татарстан Республикасы Буа муниципаль районында муниципаль хезмэт турында нигезләмә хакында»

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» 2007 елның 02 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хезмэт кодексы, «Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт турында» 2008 елның 17 гыйнварындагы 5-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Уставы нигезендә һәм муниципаль хокукый акты Буа муниципаль районы советының гамәлдәге законнарына туры китерү максатыннан карар кабул ителде:

1. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районында муниципаль хезмэт турында нигезләмәне яңа редакциядә расларга (1нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының жирле үзидарә органнары (муниципаль органнар) житәкчеләренә муниципаль хезмәткәрләрне элегә карар белән таныштырырга.

3. Татарстан Республикасы Буа районы Советының 2006 елның 28 декабрәндәге 101-13 номерлы карары (2007 елның 07 сентябрәндәге 9-18 номерлы, 2008 елның 28 маендагы 4-28 номерлы, 2009 елның 17 апреләндәге 5-35 номерлы, 2013 елның 16 сентябрәндәге 9-34 номерлы, 2013 елның 20 декабрәндәге 5-37 номерлы карарлар редакциясендә) үз көчен югалткан дип санарга.

4. Элегә карарны «Байрак» район газетасында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының рәсми сайтында Интернет телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

5. Элегә карарның гамәлдә булуы рәсми басылып чыккан вакыттан башлана.

6. Элегә карарның үтәлешен тикшереп торуну Буа муниципаль районы Советы аппараты житәкчесе С.А.Пенкинга йөкләргә.

Буа муниципаль районы башлыгы,
Буа муниципаль районы Советы рәисе

А.К.Айзетуллов

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районында муниципаль хезмэт турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмэләр

1.1. Муниципаль хезмэт - хезмэт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән биләнә торган муниципаль хезмэт вазыйфаларында даими нигездә гамәлгә ашырыла торган гражданның һөнәри эшчәнлегә.

1.2. Муниципаль хезмәткәр өчен салым бирүче муниципаль берәмлек була, аның исемнән яллаучының вәкаләтләрән яллаучының (эш бирүче) вәкиле башкара.

1.3. Муниципаль берәмлек башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе рәисе яисә яллаучы вәкиленең (эш бирүченең) вазыйфаларын башкарырга вәкаләтле башка зат яллаучы (эш бирүче) вәкиле булырга мөмкин.

1.4. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районында муниципаль хезмэт (алга таба - муниципаль район) Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» 2007 елның 02 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль закон) һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, шулай ук Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы уставы (алга таба - муниципаль район уставы) нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Муниципаль районда муниципаль хезмәтнең төп принциплары түбәндәгеләр:

- 1) кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең өстенлегә;
- 2) Россия Федерациясе дәүләт телен белгән гражданның муниципаль хезмәткә тигез керүе һәм аны жөнәсенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфай хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга тигез булуы;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгы һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегә турында мәгълүматтан файдалану мөмкинлегә;
- 6) ижтимагый берләшмәләр һәм гражданнар белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә төп таләпләрнең бердәмлегә, шулай ук муниципаль хезмәт узганда тарихи һәм башка жирле традицияләргә исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый һәм социаль якланганлыгы;
- 9) үз вазыйфай бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен муниципаль хезмәткәрләрнең жаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиядән тыш булуы.

1.6. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законда каралган үзенчәлекләр белән хезмэт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

2. Муниципаль хезмэт вазыйфалары

2.1. Муниципаль хезмэт вазыйфасы - жирле үзидарә органындагы вазыйфа, муниципаль район сайлау комиссиясе аппаратындагы вазыйфа, алар муниципаль район

уставы нигезендә төзелә торган муниципаль район сайлау комиссиясе аппараты, жирле үзидарә органының, муниципаль районның сайлау комиссиясенә яисә муниципаль вазыйфаны биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән бурычлар даирәсе нигезендә төзелә.

2.2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә Буа муниципаль районы Советы (алга таба - Муниципаль район советы) карары белән билгеләнә.

2.3. Жирле үзидарә органының, муниципаль районның сайлау комиссиясе аппаратының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган муниципаль хезмәт вазыйфалары исемнәре кулланыла.

2.4. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

2.5. Муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфаларына һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларына квалификация таләпләрен исәпкә алып, муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының нисбәте Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнә.

2.6. Муниципаль районда муниципаль хезмәткәрләренең реестрын алып бару тәртибе турындагы нигезләмә нигезендә муниципаль хезмәткәрләр реестры алып барыла.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

3.1. Муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларын үтәү өчен кирәкле һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә куела.

3.2. Квалификацион таләпләр муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 8 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләү өчен типлаштырылган квалификация таләпләре нигезендә муниципаль хокукый акт белән билгеләнә.

4. Муниципаль хезмәткәрләренең класслы чиннары

4.1. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләренең һөнәри эзерлек дәрәжәсенә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

4.2. Муниципаль хезмәткәрләргә түбәндәге класслы чиннар бирелә:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы хакыйкый муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең баш вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмәт референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазыйфаларын биләүчеләргә - 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмәт секретаре.

4.3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын югарыда күрсәтелгән төркемнәргә кертү Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар бирү һәм муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә һәм муниципаль хезмәттән киткәндә аларны саклап калу тәртибе

5.1. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә, биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә эзлекле рәвештә, алдагы класслы чинда булуның билгеләнгән дәвамлылығын исәпкә алып, эзлекле рәвештә бирелә.

5.2. Класс чины беренче яисә чираттагы булырга мөмкин.

5.3. Билгеле бер төркем муниципаль хезмәт вазыйфасына беренче тапкыр билгеләнәп куела торган муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы чин бирелә.

Федераль дәүләт хезмәтенә класслы чины, дипломатик рангы, хәрби яисә махсус исеме, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенә яисә Россия Федерациясенә башка субъектының класслы чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разряды булган граждан муниципаль хезмәткә кергәндә, беренче класслы чин аңа муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә биләгән вазыйфасы нигезендә бирелә.

Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү максатларында муниципаль хезмәтнең квалификация разрядлары һәм класс чиннарының билгеләнгән нисбәтләре, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенә класслы чиннары һәм федераль дәүләт граждан хезмәте, Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класслы чиннары нисбәте, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәте, дипломатик ранглар, хәрби һәм махсус исемнәр нисбәте кулланыла.

Вазыйфаларның, класслы чиннарның һәм квалификация разрядларының билгеләнгән нисбәтен исәпкә алып, муниципаль хезмәтнең бирелә торган класслы чины муниципаль хезмәткәрдә федераль дәүләт хезмәтенә, дипломатик рангының, хәрби яисә махсус исемнең, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенә яисә Россия Федерациясенә башка субъектының класслы чинының, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядының класслы чинынан түбәнрәк булса, муниципаль хезмәткәргә Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенә яисә Россия Федерациясенә башка субъектының квалификация разрядындагы сыйныф чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядынан түбәнрәк булмаган, әмма муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләгән муниципаль хезмәт вазыйфалары биләгән муниципаль хезмәт төркеме чикләрендә 1 нче класслы чиннан югары булмаган класслы чин бирелә.

Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класслы чин бирелгәндә федераль дәүләт хезмәтенә тиешле класслы чинында, дипломатик рангта, хәрби яки махсус исемдә, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенә яисә Россия Федерациясенә башка субъектының класслы чинында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылығы исәпкә алына.

5.4. Беренче класслы чин муниципаль хезмәткәргә сынау уңышлы узганнан соң бирелә, әгәр сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң өч айдан да иртәрәк түгел.

5.5. 2 һәм 3 класслы муниципаль хезмәт секретареның һәм референтының класслы чиннарында булуның минималь сроклары бер ел, муниципаль хезмәт киңәшчесе һәм 2 һәм 3 нче сыйныф киңәшчесе - ике ел, 2 һәм 3 нче сыйныфларның чын муниципаль киңәшчесе - бер ел тәшкил итә.

1 класслы секретарының, референтның, муниципаль хезмәт киңәшчесенә, муниципаль киңәшченә һәм чын муниципаль киңәшченә класслы чиннарында булу сроклары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләренә класслы чиннарында арту аларны тиешле төркем муниципаль хезмәтнең югарырак вазыйфаларына күчәргәндә яисә бүләкләү тәртибендә башкарылырга мөмкин.

5.6. Класс чинында булу вакыты аны биргән көннән исәпләнә.

Класс чины бирү көне булып класс чины бирү турында карар кабул ителгән көн

санала. Квалификация имтиханы нәтижеләре буенча класс чины бирелгән очракта, муниципаль хезмәткәрләрнең квалификация имтиханын тапшыру көне класс чины бирелгән көн дип санала.

5.7. Чираттагы класс чины муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтне үтү өчен билгеләнгән срок тәмамланганнан соң, муниципаль хезмәткәрләрнең үз хезмәт бурычларын тиешенчә үтәвә һәм муниципаль хезмәткәргә бирелә торган сыйныф чинына тиң яки аннан югарырак класс чины каралган муниципаль хезмәт вазифасын биләвә шартларында бирелә.

Чираттагы класс чины дисциплинар жәзалары булган муниципаль хезмәткәрләргә, шулай ук хезмәт тикшерүе үткәрелгән яки жинаять эше кузгатылган муниципаль хезмәткәрләргә бирелми.

5.8. Муниципаль хезмәттә аерым аерымлыклары өчен бүләкләү чарасы буларак муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелергә мөмкин:

1) класс чинында булу вакыты тәмамланганчы, әмма элек бирелгән класс чинында алты айдан да иртәрәк түгел, муниципаль хезмәт вазифаларының бу төркеменә туры килгән чираттагы класс чинынан югары түгел;

2) муниципаль хезмәт вазифалары төркеме чикләрендә класс чиналары эзлеклелеген сакламыйча, 1 класс - 3 класслы класс чины булган, әмма 3 класслы тиешле класс чинында муниципаль хезмәтне үтү өчен 5.5 пункттың билгеләнгән срок тәмамланганнан да иртәрәк булмаган муниципаль хезмәткәргә бер баскычка югарырак.

5.9. Муниципаль хезмәткәрне элеккегә төркем чикләрендә муниципаль хезмәтнең югарырак вазифасына билгеләгәндә, эгәр аның элеккегә класс чинында булу вакыты тәмамланса, аңа чираттагы класс чины бирелергә мөмкин.

Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазифасына билгеләгәндә, ул муниципаль хезмәт вазифаларының элек биләгәннән югарырак төркеменә карый, күрсәтелгән хезмәткәргә, эгәр бу класс чины муниципаль хезмәткәрнең класс чинынан югарырак булса, Муниципаль хезмәт вазифалары төркеме өчен беренче булып класс чины бирелә. Бу очракта класс чины эзлеклелекне сакламыйча һәм элеккегә класс чинында булу вакытын исәпкә алмыйча бирелә.

5.10. Муниципаль хезмәт вазифаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, муниципаль хезмәт вазифаларының югары төркеменә караган муниципаль хезмәт вазифаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләрдән тыш, билгеле бер вәкаләтләр срогына муниципаль хезмәт вазифаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә класс чины квалификация имтиханы нәтижеләре буенча бирелә. Квалификация имтиханы дөүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан квалификация имтиханын тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

5.11. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чины муниципаль берәмлек уставы яки башка муниципаль хокукый акт белән вәкаләтләнгән жирле үзидарә органы һәм (яки) вазифаи зат тарафыннан муниципаль хезмәткәр хезмәт итә торган муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе тәкъдим иткәннән соң бирелә.

5.12. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирү турында тәкъдимнәр кертү тәртибе һәм аңа кушылган документлар исемлеге муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

5.13. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирү турында карар, әлегә Нигезләмәнең 5.7 пункттың икенче абзацында күрсәтелгән очраклардан тыш, бер айдан да соңга калмыйча кабул ителергә тиеш:

1) квалификация имтиханы уздырылган көннән;

2) барлык кирәкле документлар белән бергә класс чинын бирү турында тәкъдим кертелгән көннән башлап, квалификация имтиханысыз класс чинын биргәндә, сыйныф чинын бирергә вәкаләтле жирле үзидарә органына яки вазифаи затка.

5.14. Бирелгән класс чины муниципаль хезмәттән азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәттән азат ителгәндә (шул исәптән пенсиягә чыккач), шулай ук муниципаль хезмәткә яңадан кергәндә муниципаль хезмәткәрдә саклана.

Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазифасына билгеләгәндә, аңа

бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнче саклана.

Бирелгән класс чинынан мәхрүм итү федераль законнарга ярашлы рәвештә суд карары буенча мөмкин.

5.15. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирү турында мәгълүмат муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә һәм хезмәт кенәгәсенә кертелә.

6. Муниципаль хезмәткәрнең хокукый хәле

6.1. Муниципаль хезмәткәр булып әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле бюджет акчалары хисабына түләнә торган акчалата ярдәм өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны башкаручы граждан санала.

6.2. Жирле үзидарә органнары, муниципаль район сайлау комиссияләре эшчәнлеген техник тәмин итү буенча вазыйфаларны башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләми һәм муниципаль хезмәткәрләр булып саналмый.

6.3. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә хокуклы:

1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгеләүче документлар, вазыйфа бурычларын үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәт буенча үсеш шартлары белән танышу;

2) вазифа бурычларын үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартларны тәмин итү;

3) хезмәт законнары, муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт килешүе (контракты) нигезендә хезмәт хакы һәм башка түләүләр;

4) Эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпуск бирү белән тәмин ителә торган ял;

5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфа бурычларын үтәү өчен кирәкле мәгълүмат һәм материаллар алу, шулай ук жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертү;

6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы буенча катнашу;

7) жирле бюджет акчалары хисабына муниципаль хокукый актка ярашлы рәвештә квалификация күтәрү;

8) шәхси мәгълүматларын яклау;

9) шәхси эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлегенә турында фикерләр һәм башка документлар белән танышу, аларны шәхси эшенә керткәнче, шулай ук шәхси эшенә аның язма аңлатмаларын кертү;

10) берләшмә, шул исәптән үз хокукларын, социаль-икътисади һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен һөнәри берлекләр булдыру хокукы;

11) шәхси хезмәт бәхәсләрен хезмәт законнары нигезендә карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, шул исәптән аларны бозуларны судка шикаять итү;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия тәмин ителеше;

13) муниципаль хезмәткәр, контракт буенча жирле хакимият башлыгы вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәрдән тыш, яллаучы (эш бирүче) вәкиленең алдан язмача хәбәр итүе белән, әгәр бу мәнфәгатьләр конфликтына китермәсә һәм әлеге Федераль законда башкасы каралмаган булса, башка түләүле эшне башкарырга хокуклы.

6.4. Муниципаль хезмәткәр, әгәр бу мәнфәгатьләр конфликтына китермәсә һәм "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында"гы Федераль законда башкасы каралмаган булса, муниципаль район башлыгына алдан язмача хәбәр итүдән башка түләүле эш башкарырга хокуклы.

6.5. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

1) тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр Россия Федерациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан

керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада үз чыгымнары, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының чыгымнары турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм "Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм башка затлар чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында" федераль закон, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукый актларында, Россия Федерациясе субъектларының законнарында һәм башка норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла;

2) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларын, конституцияне (уставларны), Россия Федерациясе субъектларының законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, муниципаль берәмлек уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәэмин итәргә;

3) вазыйфай инструкция нигезендә вазыйфай бурычларны башкарырга;

4) вазыйфай бурычларын үтәгәндә гражданның һәм оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

5) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе, вазыйфай инструкция кагыйдәләрен, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;

6) вазыйфай бурычларны тиешенчә башкару өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен саклап калырга;

7) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләрен, шулай ук вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә ана мәгълүм булган белешмәләрен, шул исәптән гражданның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яисә аларның намусына һәм абруена кагыла торган белешмәләрен фаш итмәскә;

8) дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне, шул исәптән ана вазыйфай бурычларны башкару өчен бирелгән мөлкәтне сакларга;

9) үз гаиләсенә үзе һәм әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрен билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

10) яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыгу көнөндә яисә чит ил гражданлыгы алынган көндә чит ил дәүләте гражданлыгын сатып алу турында хәбәр итәргә;

11) әлеге Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрен үтәргә, йөкләмәләрен үтәргә, тыюларны бозмаска;

12) вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтна китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы турында үзенә турыдан-туры башлыгына язма рәвештә хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау чараларын күрергә;

13) муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән хокуксыз йөкләмәне үтәргә хокуксыз. Тиешле житәкчедән муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган йөкләмәне алганда, муниципаль хезмәткәр, йөкләмә биргән житәкчегә, Россия Федерациясенә федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Россия Федерациясе субъекты законнары һәм башка норматив хокукый актлары нигезләмәләре күрсәтелеп, әлеге йөкләмәне үтәгәндә бозылырга мөмкин булган муниципаль хокукый актлар нигезләмәләрен күрсәтеп, әлеге йөкләмәнең хокуксызлыгын нигезләүне язма рәвештә тапшырырга тиеш. Әлеге йөкләмәнең житәкчесе язма рәвештә раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Муниципаль хезмәткәрнең хокуксыз йөкләмәсен үтәгән һәм әлеге йөкләмәне биргән очракта, житәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы була.

7. Муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләр

7.1. Граждан муниципаль хезмәткә алына алмый, ә муниципаль хезмәткәр түбәндәге очрақларда муниципаль хезмәттә була алмый:

1) аны законлы көченә кергән суд карары белән хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип тану;

2) аны муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәүне законлы көченә кергән суд карары буенча юкка чыгаручы жәзага хөкем итү;

3) дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит иткән белешмәләргә рөхсәтне рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту, әгәр граждан дөгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яисә муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү мондый мөгълүматлардан файдалану белән бәйле булса;

4) муниципаль хезмәткә керүгә яки аны үтүгә комачаулаучы һәм медицина оешмасының нәтижәсе белән расланган авыруның булуы. Диспансерлаштыру тәртибе, мондый авырулар исемлеге һәм медицина оешмасының нәтижә формасы Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә;

5) жирле администрацияне житәкләүче муниципаль берәмлек башлығы белән якин туганлык яисә үзлекләр (ата-аналар, ир белән хатын, хатын-кызлар, балалар, бертуганнар, апа-сеңелләр, ата-аналар, ир белән хатын балалары) муниципаль берәмлек башлығы белән, муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү әлеге вазыйфаи затка турыдан-туры буйсыну яисә аның контрольлеге белән бәйле булса яисә муниципаль хезмәткәр белән, әгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынучанлык яисә аларның берсенәң контроле белән бәйле булса;

6) Россия Федерациясе граждандлығын туктату, чит ил дәүләте граждандлығын туктату - Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы, аның нигезендә чит ил гражданды муниципаль хезмәттә булырга, чит ил граждандлығын алырга яки чит ил граждандлығы булган Россия Федерациясе гражданды Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашмый торган чит ил территориясендә Россия Федерациясе граждандының даими яшәү хокукын раслаучы яшәү рөхсәтен яисә башка документ алырга хокукы, аның нигезендә чит ил граждандлығы булган Россия Федерациясе гражданды, муниципаль хезмәттә булырга хокукы;

7) чит дәүләт (чит дәүләтләр) граждандлығы булу, моңа муниципаль хезмәткәр Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданды булган очрақлар керми, аның нигезендә чит ил гражданды муниципаль хезмәттә булырга хокукы;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә ялган документлар яисә ялган белешмәләр бирү;

9) «Муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән белешмәләрне тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру.

7.2. Граждан муниципаль район башкарма комитетының контракт буенча житәкчесе вазыйфасына билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль район башлығы белән бергә якин туганлык яисә үзлекләре булган очрақта контракт буенча муниципаль район башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләп тора алмый (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абый-әнеләр, апа-сеңелләр, шулай ук абый-әнеләр, апа-сеңелләр, ата-аналар, аларның балалары).

7.3. Граждан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә - 65 яшь тулганнан соң муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый.

8. Муниципаль хезмәт белән бәйле тыюлар

7.1. Муниципаль хезмәт узу сәбәпле муниципаль хезмәткәргә:

1) коммерция оешмасының идарэ органы эгъзасы булырга, эгэр федераль законнарда башкасы каралмаган булса яки эгэр муниципаль хокукый акт тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендэ билгелэнгән тәртиптэ булса, аңа әлеге оешма белән идарэ итүдә катнашу йөкләнмәгән булса;

2) муниципаль хезмэт вазыйфасын:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына яки Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфасына сайлану яки билгеләү, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләү очрагында;

б) муниципаль вазифага сайлану яки билгеләү;

в) һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарэ органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органында түләүле сайлап куелган вазыйфага сайлану;

3) эшқуарлык эшчәнлегә белән шөгылләнү;

4) жирле үзидарэ органында, муниципаль районның сайлау комиссиясендә өченче затлар эшләре буенча вәкил яки вәкил булырга, анда ул муниципаль хезмэт вазифасын башкара, яки федераль законнарда башкасы каралмаган очракта, аңа турыдан-туры буйсынган яки контрольдә тотылган;

5) физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәтләр, күңел ачулар, ял, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләр) вазифа хәленә бәйле рәвештә яки вазифа бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә бүләкләр алырга. Муниципаль хезмәткәрләрнең беркетмә чаралары, хезмэт командировкалары һәм башка рәсми чаралар белән бәйле бүләкләре муниципаль милек буларак таныла һәм муниципаль хезмәткәрләргә акт буенча жирле үзидарэ органына, муниципаль районның сайлау комиссиясенә тапшырыла, анда ул муниципаль хезмэт вазыйфасын башкара, Россия Федерациясе Граждандлык кодексында билгелэнгән очрактан тыш;

б) жирле үзидарэ органы, муниципаль район сайлау комиссиясе килешүе буенча жирле үзидарэ органнары, башка муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре, шулай ук дәүләт хакимияте органнары һәм чит илләрнең жирле үзидарэ органнары, халыкара һәм чит ил коммерцияле булмаган оешмалары белән үзара нигездә башкарыла торган командировкалардан тыш, физик һәм юридик затлар акчалары хисабына командировкаларга чыгарга;

7) вазифа бурычларын үтәү белән бәйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәмин итү чараларын, башка муниципаль милекне куллану;

8) муниципаль хезмэт белән бәйле булмаган максатларда федераль законнарда ярашлы рәвештә конфиденциаль характердагы мәгълүматларга каралган мәгълүматларны яки вазифа бурычларын үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган хезмэт мәгълүматларын ачу яки куллану;

9) жирле үзидарэ органы, муниципаль район сайлау комиссиясе һәм аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата, эгэр бу аның вазифа бурычларына кермәсә, жәмәгатьчелек алдында, шул исәптән массакүләм мәгълүмат чараларында, жәмәгать фикерләрен, фикерләрен һәм бәяләмәләрен кабул итәргә;

10) муниципаль район башлыгының язма рөхсәтеннән башка чит ил дәүләтләренең, халыкара оешмаларның, шулай ук сәяси партияләренең, башка ижтимагый берләшмәләренең һәм дини берләшмәләренең бүләкләрен, мактаулы һәм махсус исемнәрен (фәнни исемнәрдән тыш) кабул итәргә, Эгэр аның вазифа бурычларына әлеге оешмалар һәм берләшмәләр белән үзара хезмәттәшлек;

11) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация өчен вазифа позициясенә өстенлекләрен куллану;

12) үзенең вазифалы урынын сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатьләрендә куллану, шулай ук муниципаль хезмәткәр сыйфатында күрсәтелгән берләшмәләргә мөнәсәбәтне ачык белдерү;

13) жирле үзидарэ органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр,

дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр структураларын (һөнәри берлекләрдән, шулай ук ветераннар һәм башка ижтимагый үзешчәнлек органнарыннан тыш) булдырырга яки күрсәтелгән структураларны булдыруга ярдәм итәргә;

14) хезмәт бәхәсен жайга салу максатыннан вазифа бурычларын үтәүне туктату;

15) идарә органнары, попечительлек яки күзәтү советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләренә башка органнары составына керергә, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

16) муниципаль район башлыгының язма рәхсәтеннән башка Россия Федерациясе халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган очракта, чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчасына гына финанслана торган түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә.

7.2. Контракт буенча муниципаль район башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, укытучылык, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә хокуклы түгел. Шулай ук вакытта укыту, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый. Контракт буенча муниципаль район башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләренә идарә органнары, попечительлек яки күзәтү советлары, башка органнары составына керергә хокуклы түгел.

7.3. Гражданны муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң оешмалар яки физик затлар мәнфәгатьләрендә вазифа бурычларын үтәү белән бәйлә рәвештә аңа билгеле булган конфиденциаль характердагы мәгълүматларны яки хезмәт мәгълүматларын таратырга яки кулланырга хокуклы түгел.

7.4. Россия Федерациясенә норматив хокукый актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән гражданны муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында хезмәт килешүе шартларында оешмадагы вазыйфаларны биләп торырга һәм (яки) әлегә оешмада федераль законнарда каралган очракларда гражданлык-хокукый килешү шартларында эш башкарырга хокуклы түгел, әгәр әлегә оешманың муниципаль (административ) идарәсенә аерым функцияләре вазыйфай (хезмәт) функцияләренә керсә муниципаль хезмәткәр вазыйфалары, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссия ризалыгынан башка.

8. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу

8.1. Мәнфәгатьләр конфликтын дип муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы (турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган) аның вазифа бурычларын объектив үтәвенә йогынты ясыя яки йогынты ясыя ала торган һәм бу очракта муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы һәм гражданнының, оешмаларның, жәмгыятьнең, Россия Федерациясе субъектының, муниципаль берәмлекнең законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык барлыкка килә яки барлыкка килергә мөмкин, бу законлыларга зыян китерергә сәләтле Россия Федерациясе гражданны, оешмалары, жәмгыятьләре мәнфәгатьләренә, Россия Федерациясе субъекты, муниципаль берәмлек.

8.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәнфәгәте дип вазыйфай бурычларын үтәгәндә муниципаль хезмәткәрләрнең әлегә Нигезләмәнең 7.1 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән муниципаль хезмәткәр, аның гаиләсе әгъзалары яки затлары өчен, шулай ук муниципаль хезмәткәр финанс белән бәйлә гражданны яки оешмалар өчен акчалата яки

натураль рәвештә керемнәр (нигезсез баету) алу мөмкинлеге аңлатыла яки башка бурычлар белән.

8.3. Мәнфәгатьләр конфликтыны булдырмау яки жайга салу мәнфәгатьләр конфликтының ягы булган муниципаль хезмәткәрнең вазифа яки хезмәт хәлен үзгәртүдән, аны билгеләнгән тәртиптә вазифа (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерүдән һәм (яки) мәнфәгатьләр конфликтының барлыкка килү сәбәбе булган файдадан баш тартудан гыйбарәт булырга мөмкин.

8.4. Әгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче затның кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә (катнашу өлешләренә, оешмаларның устав (склад) капиталындагы пайларга) ия булуы мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерергә мөмкин икән, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә (катнашу өлешләрен, оешмаларның устав (склад) капиталындагы пайларны) гражданлык идарәсенә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш Россия Федерациясе законнары белән.

8.5. Мәнфәгатьләр конфликтының бер ягы булган муниципаль хезмәткәрләрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу буенча чаралар күрмәве муниципаль хезмәткәрнең ышанычын югалту сәбәпле муниципаль хезмәттән азат ителүенә китерә торган хокук бозу булып тора.

8.6. Муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерергә мөмкин булган шәхси мәнфәгатьләргә барлыкка килүе турында белгән жирле үзидарә органы житәкчесе, әлеге муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу буенча чаралар күрергә, хәтта мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу чорында муниципаль хезмәт вазифасыннан читләштерергә һәм аның өчен акчалата эттәлекне саклап калырга тиеш муниципаль хезмәтнең алмаштырыла торган вазифасы.

8.7. Жирле үзидарә органы житәкчесе булган муниципаль хезмәткәрнең үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерергә мөмкин булган шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында билгеле булган муниципаль хезмәткәрләрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу буенча чаралар күрмәве муниципаль хезмәттән жирле үзидарә органы житәкчесе булган муниципаль хезмәткәрне эштән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

8.8. Муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенең гомуми принципларын үтәвен тәмин итү һәм жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу өчен Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукый актлары һәм муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу буенча комиссияләр төзелә.

9. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт тәртибенә таләпләр

9.1. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

- 1) вазифа бурычларын намус белән, югары профессиональ дәрәжәдә башкарырга;
- 2) Барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез, гадел мөнәсәбәтне тәмин итү, нинди дә булса Ижтимагый яки дини берләшмәләргә, һөнәри яки социаль төркемнәргә, гражданнарга һәм оешмаларга өстенлек бирмәү һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданнарга карата алдан ук тискәре мөнәсәбәтне булдырмау;
- 3) вазифа бурычларын намуслы үтәүгә комачаулаучы нинди дә булса шәхси, милек (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысы белән бәйлә гамәлләр башкармаска;
- 4) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмаларның карарларының үз һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлеген кире кагучы нейтралитет сакларга;
- 5) гражданнар белән мөгамәлә итүдә дөреслек күрсәтергә;
- 6) Россия Федерациясе халыкларының эхлакый горәф-гадәтләренә һәм традицияләренә хөрмәт күрсәтү;

- 7) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләрнең мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;
- 8) милләтара һәм конфессияара килешүгә ярдәм итү;
- 9) аның абруена яки муниципаль органның абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы ситуацияләргә юл куймау.

9.2. Житәкче булган муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләргә сәяси партияләр, башка иҗтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәҗбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

10. Муниципаль хезмәткәрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте, мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирү

10.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дөгъва кылучы гражданның, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр жирле үзидарә органы житәкчесенә үзләренә керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән мәгълүматлар Татарстан Республикасы дөләт гражданның хезмәткәрләре тарафыннан керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирү өчен билгеләнгән тәртиптә, срокларда һәм формада бирелә.

10.2. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр муниципаль районның муниципаль хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада үз чыгымнары, шулай ук хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

10.3. Муниципаль хезмәткәр, аның хатыны (хатыны) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту «коррупциягә каршы торы турында» 2008 елның 25 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм «дөләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль законда каралган тәртиптә башкарыла, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукий актлары, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукий актлары белән, муниципаль районның хокукий актлары белән.

10.4. Әлеге статьяга ярашлы рәвештә муниципаль хезмәткәрләргә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләре турындагы мәгълүматлар, әгәр федераль законнар белән алар дөләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүче мәгълүматларга кертелмәсә, конфиденциаль характердагы мәгълүмат булып тора.

10.5. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатыны (хатыны) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү яки билгеләү өчен, дини яки башка иҗтимагый берләшмәләр, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган рәвештә иганәләр (взнослар) жыю өчен керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләре турындагы мәгълүматларны куллану рөхсәт ителми.

10.6. Муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматны ачуда яки бу мәгълүматларны Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда куллануда гаепле булган затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы.

10.7. Муниципаль хезмәткәрләргә үзләренә керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәү, әгәр мондый мәгълүматны мәҗбүри тапшыру

мәжбүри булса, яки белә торып дәрәс булмаган яки тулы булмаган мәгълүматлар тапшыру эштән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора икән муниципаль хезмәттән муниципаль хезмәткәрнең ышанычын югалту сәбәпле.

10.8. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дөгъва кылучы гражданнар тарафыннан тәкъдим ителә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәслеген һәм тулылыгын, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан тәкъдим ителә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәслеген һәм тулылыгын тикшерү Россия Федерациясенең норматив хокукый актларына ярашлы рәвештә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданнар тарафыннан тапшырыла торган мәгълүматлар, муниципаль хезмәткәрләрнең «коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары белән билгеләнгән мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне, чикләүләрне һәм тыюларны үтәве Татарстан Республикасы, муниципаль районның норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

10.9. Банк, салым яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләрне бирү турындагы запрослар, тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләүгә дөгъва кылучы гражданнар, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, аларның хатынына (хатынына) һәм балигъ булмаган балаларына карата оператив-эзләү чараларын уздыру турында хокук саклау органнарына үтенечләр Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә жирле үзидарә органы житәкчесенә жибәрелә.

10.8. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затларның чыгымнарын, шулай ук аларның хатынының (хатынының) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарын тикшереп торуны гамәлгә ашыручы коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау эше өчен жаваплы жирле үзидарә органының вазыйфаи заты жирле үзидарә органы житәкчесенең норматив хокукый акты белән билгеләнә.

11. Муниципаль хезмәткә керү, аны узу һәм туктату тәртибе

11.1. Муниципаль хезмәткә керү

10.1.1. Муниципаль хезмәткә Россия Федерациясе дәүләт телен белгән 18 яшькә житкән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт турында» Татарстан Республикасы Законы, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән шартлар булмаганда муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләр буларак билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүче гражданнар керергә хокуклы.

10.1.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны үткәндә женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка хәлләргә карап, турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яисә өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

10.1.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан түбәндәгеләрне тапшыра:

- 1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенеч белән гариза;
- 2) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы билгеләгән форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкетаны;
- 3) паспорт;
- 4) хезмәт кенәгәсен, хезмәт шартнамәсе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очрақларны исәпкә алмаганда;

- 5) мэгариф турында документ;
- 6) мэжбүри пенсия иминиятенең иминият таныклығы;
- 7) Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында физик затны исәпкә кую турында таныклык;
- 8) хәрби исәпкә алу документлары - хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле хәрби затлар өчен;
- 9) муниципаль хезмәткә керүгә каршы килә торган авыру булмау турында медицина учреждениесе бәяләмәсе;
- 10) муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы елда керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр;
- 11) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында каралган башка документлар.

10.1.4. Муниципаль хезмәткә кергәндә тапшырылган белешмәләр законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин.

10.1.5. Граждан муниципаль хезмәткә алына алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттә була алмый, әгәр керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшырмаган яисә ялган белешмәләр биргән очракта, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 02 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законның гамәлдәге редакциясе (13 статьяның 9 өлеше) - әлеге Федераль закон, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән каралган белешмәләргә тапшырмаган яисә муниципаль хезмәткә кергәндә нигезсез яисә тулы булмаган белешмәләр тапшырган очракта.

10.1.6. Гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулаучы хәлләр ачыкланган очракта, күрсәтелгән граждан муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

10.1.7. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып, хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую нәтижәсендә гамәлгә ашырыла.

10.1.8. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе Районның жирле үзидарә органы житәкчесенең муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнүе турында күрсәтмәсе белән рәсмиләштерелә.

10.1.9. Муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт шартнамәсенә яклары булып район жирле үзидарә органы житәкчесе һәм муниципаль хезмәткәр тора.

10.1.10. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләгәндә муниципаль хезмәткәргә билгеләнгән рәвештәгә хезмәт таныклығы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклығын бирү тәртибе һәм рәвеше район башлыгының хокукый акты белән раслана.

10.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс.

10.2.1. Муниципаль районда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт шартнамәсе төзегәндә конкурс башланырга мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучыларның һөнәри дәрәжәсе, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүе бәяләнә.

10.2.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткөрү тәртибе муниципаль район Советы кабул итә торган муниципаль хокукый акт белән билгеләнә. Конкурсны уздыру тәртибе аның шартларын, аны уздыру датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләргә, шулай ук конкурс үткөрү көненә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча хезмәт шартнамәсе проектын бастырып чыгаруны күздә тотарга тиеш. Конкурс комиссиясе эгъзаларының гомуми саны һәм аны формалаштыру тәртибе муниципаль район Советы тарафыннан билгеләнә.

10.2.3. Яллаучы (эш бирүче) вәкиле хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсенә муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую.

10.3. Муниципаль хезмэткэрлэрне аттестациялэу.

10.3.1. Муниципаль хезмэткэрне аттестациялэу аның билэгән муниципаль хезмэт вазыйфасына туры килүен билгелэу максатларында уздырыла. Муниципаль хезмэткэрне аттестациялэу өч елга бер мәртәбә уздырыла.

10.3.2. Түбәндәге муниципаль хезмэткэрләр тестацияләнәргә тиеш түгел:

1) муниципаль хезмэт вазыйфаларын кимендә бер ел биләүчеләр;

2) 60 яшькә житкән;

3) йөкле хатыннар;

4) йөклелек һәм бала табу буенча ялда яисә бала карау буенча өч яшькә житкәнче отпускта булчулар. Күрсәтелгән муниципаль хезмэткэрләрне отпусктан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк аттестациялэу мөмкин түгел;

5) вакытлы хезмэт шартнамәсе (контракты) нигезендә муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүчеләр.

10.3.3.3. Муниципаль хезмэткэрне аттестациялэу нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмэт вазыйфасында эшлэүче муниципаль хезмэткэрнең муниципаль хезмэткэргә туры килүе яисә тиешенчә булмавы турында карар чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмэткэрләрне үз эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләклэу турында, шул исәптән аларны вазыйфаларында арттыру турында, ә кирәкле очракта аттестациялэүче муниципаль хезмэткэрләр эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмэткэрлэргә тавыш бирү нәтижәләрен чыгарганнан соң ук хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

10.3.4. Аттестация нәтижәләре буенча яллаучы (эш бирүче) вәкиле аерым муниципаль хезмэткэрләрне эшендә ирешкән уңышлары өчен яисә муниципаль хезмэткэрне аның ризалыгы белән вазыйфасына төшерү турында аттестациялэу көнәннән бер айдан да артык булмаган вакытта бүләклэу турында карар кабул итә. Аттестация нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмэткэрләрне квалификацияләрен күтәрүгә жибәрү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

10.3.5. Муниципаль хезмэткэр вазыйфасын түбәнәйтү белән яисә аның ризалыгы белән муниципаль хезмэтнең башка вазыйфасына күчерү мөмкин булмаган очракта, яллаучы (эш бирүче) вәкиле (эш бирүче) аттестация үткән көннән алып бер айдан да артык булмаган вакытта аны, аттестация нәтижәләре белән расланган квалификациясе житәрлек булмау сәбәпле, билэгән вазыйфасына туры килмәве сәбәпле, муниципаль хезмэттән эштән чыгарырга мөмкин. Күрсәтелгән срок узганнан соң муниципаль хезмэткэрне эштән азат итү яисә аны шушы аттестация нәтижәләре буенча вазыйфасында түбәнәйтү рөхсәт ителми.

10.3.6. Муниципаль хезмэткэр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

10.3.7. Муниципаль хезмэткэрлэргә аттестация үткэрү турындагы нигезләмә муниципаль хокукый акт белән раслана.

10.4. Муниципаль хезмэткэрнең вазыйфаи инструкциясе.

10.4.1. Муниципаль хезмэткэрнең һөнәри хезмэт эшчәнлегенә жирле үзидарә органы житәкчәсе, муниципаль районның сайлау комиссиясе рәисе яисә муниципаль хокукый акт белән вәкаләтле башка вазыйфаи зат тарафыннан раслана торган вазыйфаи инструкция нигезендә гамәлгә ашырыла.

10.4.2. Муниципаль хезмэткэрнең вазыйфаи инструкциясенә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмэтнең тиешле вазыйфасын биләүче муниципаль хезмэткэргә, шулай ук мэгарифкә, муниципаль хезмэт (дәүләт хезмәте) стажына яисә белгечлек буенча эш стажына карата куела торган белем һәм күнекмәләрнең дәрәжәсенә һәм характерына карата квалификация таләпләре;

2) жирле үзидарә органы, муниципаль район сайлау комиссиясе аппараты эшчәнлеген жайга сала торган акт, жирле үзидарә органының, муниципаль районның сайлау комиссиясе аппаратының структур бүлекчәсе, муниципаль районның сайлау комиссиясе аппаратының

бурычлары һәм функцияләре һәм анда биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасының функциональ үзенчәлекләре нигезендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычлары, хокуклары һәм жаваплылыгы;

3) муниципаль хезмәткәрнең идарә итү һәм башка карарларны мөстәкыйль кабул итәргә хокуклы яисә бурычлы мәсьәләләр исемлеге;

4) муниципаль хезмәткәрнең норматив хокукый актлар проектларын һәм (яисә) идарә итү һәм башка карарлар проектларын эзерләгәндә катнашырга хокуклы яисә бурычлы мәсьәләләр исемлеге;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча карарлар эзерләү, карау, килештерү һәм кабул итү вакытлары һәм процедуралары;

6) шул ук жирле үзидарә органының, муниципаль район сайлау комиссиясе аппаратының, жирле үзидарәнең башка органнарының муниципаль хезмәткәрләренә, гражданныр һәм оешмалар белән вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрнең хезмәт белән хезмәттәшлеге процедурасы.

10.4.3. Вазыйфаи инструкция нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә, аттестацияләүгә, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштыруга конкурс уздырганда исәпкә алына.

10.4.4. Муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфаи инструкцияне үтәү нәтижәләре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә яисә муниципаль хезмәткәрне кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәргәндә, аттестация үткәргәндә яисә муниципаль хезмәткәрне бүләкләү барышында аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә, исәпкә алына.

10.5. Муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр.

10.5.1. Россия Федерациясе Хезмәт кодексында каралган хезмәт шартнамәсен өзү нигезләренән тыш, муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт шартнамәсе шулай ук яллаучының (эш бирүче) вәкиле инициативасы буенча түбәндәге очракларда өзелергә мөмкин:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә ирешү;

2) Россия Федерациясе гражданныгы туктату, чит ил гражданы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дөүләт гражданныгы туктату, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булу, чит ил гражданныгы алу йә аның яшәү өчен рөхсәт яисә Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил дөүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алу хокукына ия, аның нигезендә чит ил гражданныгы булган Россия Федерациясе гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

3) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13, 14, 14.1 һәм 15 статьяларында билгеләнгән чикләүләргә һәм тьюларны үтәмәү;

4) дисквалификация рәвешендә административ жәза куллану.

10.5.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә житкән муниципаль хезмәткәрләренә муниципаль хезмәттә булу срогын озайту рөхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәтендә булу вакытын бер мәртәбә озайту бер елдан да артыграк булмаган вакытка рөхсәт ителә.

11. Эш (хезмәт) вакыты

Муниципаль хезмәткәрләренә эш (хезмәт) вакыты хезмәт законнары нигезендә жайга салына.

12. Муниципаль хезмәткәрнең ялы

12.1. Муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата эчтәлеген саклап, еллык отпуск бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

12.2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле ялы төп түләүле отпусктан һәм өстәмә

түләүле отпусклардан тора.

12.3. Муниципаль хезмәтнең югары һәм төп вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә дәвамлылыгы 35 календарь көнгә тигез еллык төп түләүле отпуск бирелә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын башка төркемнәр биләүче муниципаль хезмәткәрләргә 30 календарь көн дәвамлылыгы белән еллык төп түләүле отпуск бирелә.

12.4. Ел саен өстәмә түләүле яллар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексында каралган очрақларда бирелә. Тиешле еллар эшлэгән өчен муниципаль хезмәткәргә еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән исәпләнә. Еллык төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның гомуми дәвамлылыгы 45 календарь көннән арта алмый. Нормалаштырылмаган эш көне өчен ел саен өстәмә түләүле отпуск, шулай ук федераль законда каралган башка очрақларда бирелә торган еллык өстәмә түләүле отпуск ел ел саен төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның әлеге өлешендә каралган гомуми дәвамлылыгынан тыш бирелә.

12.5. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләп бирелә ала, шул ук вакытта отпускның бер өлеше 14 календарь көннән ким булмаска тиеш. Эшкә алучы (эш бирүче) вәкиле белән килешү буенча муниципаль хезмәткәргә башка озынлыктагы отпускның бер өлеше бирелергә мөмкин.

12.6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары белән бер елдан да артык булмаган акчалата ярдәмне саклап калмыйча отпуск бирелергә мөмкин.

12.7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очрақларда акчалата ярдәмне сакламыйча отпуск бирелә.

13. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт хакы

13.1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата тәэмин ителеше муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәт вазыйфасына (алга таба – вазифа оклады) ярашлы рәвештә, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән тора.

13.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

- 1) күпьяллык хезмәт хакына айлык өстәмә;
- 2) муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазифа хезмәт хакына айлык өстәмә;
- 3) муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәэмин итүне, вазифа инструкциясен үтәүне исәпкә алып, түләү тәртибен яллаучы вәкиле (эш бирүче) билгели торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр;
- 4) айлык акчалата бүләкләү;
- 5) класс дәрәжәсе өчен айлык өстәмә;
- 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;
- 7) матди ярдәм.

13.3. Муниципаль хокукый актлар шулай ук түбәндәге өстәмә түләүләргә билгеләүне дә күздә тоту ала:

- 1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшлэгән өчен муниципаль хезмәткәрләргә ай саен компенсация түләү;
- 2) төп хезмәт бурычларына хокукый актларга һәм хокукый актлар проектларына хокукый экспертиза үткөрү, хокукый актлар проектларын эзерләү һәм редакцияләү һәм аларны югары юридик белемле юрист яки башкаручы сыйфатында (юридик эш өчен өстәмә)карау кергән муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләү;
- 3) фән кандидаты профильле фәнни дәрәжәсе, фән докторы фәнни дәрәжәсе өчен муниципаль хезмәткәрләргә вазифа хезмәт хакына ай саен өстәмә;
- 4) муниципаль хезмәткәрләргә Татарстан Республикасының мактаулы исеме өчен ай

саен өстәмә түләү.

13.4. Муниципаль хезмәткәргә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән очракларда, күләмнәрдә һәм тәртиптә дәүләт серен тәшкил итүче мәгълүматлар белән эшлэгән өчен ай саен вазифа хезмәт хакына өстәмә билгеләнә.

13.5. Районның жирле үзидарә органнары Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт хакы күләмен һәм шартларын мөстәкыйль билгели.

14. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

14.1. Муниципаль хезмәткәргә гарантия бирелә:

1) вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә вазифа бурычларын үтәүне тәмин итүче эш шартлары;

2) акчалата эчтәлекне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;

3) Эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпуск бирү белән тәмин ителә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәр һәм аның гаилә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң, медицина хезмәте күрсәтү;

5) күпеллык хезмәте өчен һәм инвалидлык белән бәйле пенсия тәмин ителеше, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларын аның вазифа бурычларын үтәвә белән бәйле рәвештә вафат булган очракта пенсия тәмин ителеше;

6) муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян китергән очракта, аның вазифа бурычларын үтәвә белән бәйле рәвештә мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәтне үтәвә вакытында яки аны туктатканнан соң, әмма аның вазифа бурычларын үтәвә белән бәйле рәвештә, авыру яки эшкә сәләтен югалту очрагына мәжбүри дәүләт социаль иминияте;

8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда вазифа бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланудан, янаулардан һәм башка законсыз гамәлләрдән яклау.

14.2. Жирле үзидарә органы юкка чыгарылгач яки жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штаты кыскартылгач, муниципаль хезмәткәргә оешма юкка чыгарылгач яки оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылгач, хезмәткәрләр өчен хезмәт законнары белән билгеләнгән гарантияләр бирелә.

14.3. Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль район Уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр биреләргә мөмкин.

15. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын пенсия белән тәмин итү

15.1. Муниципаль районның жирле үзидарә органнарында муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләгән муниципаль хезмәткәрләр, түбәндәге шартлар булганда, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә, хезмәт стажы өчен пенсия алуға хокуклы (алга таба - хезмәт стажы өчен пенсия) :

1) муниципаль хезмәт стажы ким дигәндә 15 ел;

2) муниципаль хезмәтгән азат итү түбәндәге нигезләрнең берсе буенча булган.:

а) жирле үзидарә органын бетерү яки жирле үзидарә органында муниципаль хезмәткәрләр штатын кыскарту (муниципаль хезмәт вазифасын кыскарту);

б) муниципаль вазифаны биләүче кешенең вәкаләтләрен үтәүне туктатуга бәйле рәвештә, аның вәкаләтләрен үтәүне турыдан-туры тәмин итү өчен булдырыла торган вазифадан азат итү;

в) Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән чик яшькә ирешү;

г) билгеләнгән тәртиптә бирелгән медицина нәтижәсе нигезендә муниципаль хезмәтне дәвам итүгә комачаулаучы сәламәтлек торышы нәтижәсендә муниципаль хезмәтнең

алмаштырыла торган вазифасына туры килмәве ачыкланган;

д) картлык (инвалидлык)буенча хезмәт пенсиясенә чыгу;

е) дәүләт вазифасына сайлау яки билгеләү, муниципаль вазифага сайлау, һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органында түләүле сайлап куелган вазифага сайлау (делегацияләү);

ж) үз инициативасы буенча яки хезмәт килешүе якларының килешүе буенча эштән азат итү;

з) контракт буенча район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче затның билгеләнгән вәкаләтләре срогы тәмамлану;

3) "Россия Федерациясендә хезмәт пенсияләре турында" 2001 елның 17 декабрдәге 173-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә картлык (инвалидлык) буенча хезмәт пенсиясен билгеләү (алга таба - "Россия Федерациясендә хезмәт пенсияләре турында"Федераль закон).

15.2. Әлеге Нигезләмәнең 1 өлешендәге 2 пункттыңдагы "ж" пунктчасында күрсәтелгән Нигезләмә буенча муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән очракта, картлык буенча хезмәт пенсиясе алу хокукы бирә торган яшыкә житкәнче, күрсәтелгән яшыкә житкәннән соң яки инвалидлык буенча Пенсия билгеләгәннән соң, муниципаль хезмәттән азат ителгән көнгә муниципаль хезмәт стажы 15 елдан да ким булмаган очракта, аның өчен хезмәт стажы алу хокукы саклана.

Муниципаль хезмәттән пенсиягә чыгуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрне эштән азат иткәндә, муниципаль хезмәт стажы 15 ел булганда һәм муниципаль хезмәтнең һәр алдагы елы өчен муниципаль хезмәткәрне өстәмә рәвештә 0,5 акчалата тәмин итү буенча, әмма муниципаль хезмәткәрне акчалата тәмин итүнең ун күләмәннән артмаган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча аның айлык акчалата тәмин итүенең биш тапкыр күләмендә бер тапкыр бүләкләү түләү. Муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттән азат ителгән көненә билгеләнә.

15.3. Күпеллык хезмәт өчен Пенсия «Россия Федерациясендә хезмәт пенсияләре турында» гы Федераль закон нигезендә билгеләнгән картлык (инвалидлык) буенча хезмәт пенсиясенә билгеләнә һәм аның белән бер үк вакытта түләү.

Тиешле еллар хезмәт иткән өчен пенсия гомерлеккә билгеләнә.

15.4. Муниципаль хезмәт стажы 15 ел булганда муниципаль хезмәткәрләргә хезмәт стажы өчен пенсия муниципаль хезмәткәрнең айлык акчалата тотуының 20 проценты күләмендә билгеләнә. Муниципаль хезмәт стажының һәр тулы елы өчен 15 елдан артык хезмәт стажы өчен пенсия айлык акчалата тотуының 3 процентына арта. Шулу вакытта хезмәт стажы өчен пенсия күләме муниципаль хезмәткәрнең айлык акчалата тотушының 50 процентыннан артмаска тиеш.

«Россия Федерациясендә хезмәт пенсияләре турында» Федераль законның 14 статьясындагы 2 пункты нигезендә билгеләнгән 15.4 пункттының беренче абзацы нигезендә билгеләнгән хезмәт стажы өчен пенсия күләме картлык буенча хезмәт пенсиясенә иминият өлешенең билгеләнгән база күләмәннән артмаган очракта, хезмәт стажы өчен пенсия күрсәтелгән фиксацияләнгән базага тиң күләмдә түләү картлык буенча хезмәт пенсиясенә иминият өлеше күләме.

15.5. Муниципаль хезмәткәрнең күпеллык хезмәте өчен пенсия күләмен билгеләү Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте нигезендә гәмәлгә ашырыла. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт стажы өчен пенсиянең максималь күләме Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрнең хезмәт стажы өчен дәүләт пенсиясенә Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфасы буенча максималь күләмәннән артмаска тиеш.

Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфасы буенча тиешле еллар эшләгән өчен пенсиянең максималь күләмен исәпләгәндә Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфасы буенча вазыйфаи окладның максималь күләме (әгәр

вазыйфаи оклад максималь һәм минималь әһәмияткә ия булса), ә стаж озынлыгы һәм айлык түләүләр муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләмен билгеләгәндә муниципаль хезмәткәргә билгеләнгән шундый ук күрсәткечләрдә исәпкә алына.

15.6. Хезмәт стажы өчен пенсия күләме муниципаль хезмәт туктатылган көнгә яки ул картлык буенча хезмәт пенсиясенә хокук бирә торган яшыкә житкән көнгә алмаштырыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яки муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасы буенча, әлеге вазыйфада эшләү вакыты ким дигәндә 12 тулы ай тәшкил итсә, айлык акчалата караудан чыгып, хезмәт стажы өчен пенсия билгеләү өчен мөрәжәгать иткән затның сайлавы буенча исәпләнә. Муниципаль хезмәтнең күрсәтелгән вазифалары юкка чыгарылган очракта хезмәт стажы өчен пенсия билгеләү өчен мөрәжәгать иткән вакытта акчалата тоту күләме муниципаль хезмәтнең шундый ук яки ана тиңләштерелгән вазифасы буенча билгеләнә.

15.7. Хезмәт стажы өчен пенсия исәпләнә һәм билгеләнә торган айлык акчалата хезмәт хақы составына, хезмәт стажы өчен, муниципаль хезмәтнең аерым шартлары, сыйныф чины, профильле фәнни дәрәжәсе өчен, вазифа хезмәт хақына айлык өстәмәләр кертелә. Шул ук вакытта муниципаль хезмәтнең махсус шартлары өчен айлык өстәмә муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнгә кадәр алты айдан да иртәрәк билгеләнмәгән күләмдә кертелә.

15.8. Күпеллык хезмәт өчен пенсия билгеләү әлеге Нигезләмәгә ярашлы рәвештә күпеллык хезмәт өчен пенсия алу хокукына ия булган гражданның гаризасы буенча башкарыла.

15.9. Тиешле еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү турында гаризага:

1) шәхесне, яшыне, яшәү урынын, гражданлыкны раслаучы паспорт яки башка документның күчермәсе;

2) хезмәт кенәгәсе күчермәсе, шулай ук кирәк булганда муниципаль хезмәт стажын раслаучы һәм әлеге Нигезләмәнең 17 статьясында күрсәтелгән башка документларның күчермәсе;

3) муниципаль хезмәткәрнең тиешле вазыйфасы буенча хезмәт стажы өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәжәгать иткән затның айлык акчалата тәэмин ителеше күләме турында белешмә, ул вазыйфаи хезмәт хақы һәм айлык түләүләр күләмен, шулай ук муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазыйфаи хезмәт хақына айлык өстәмә билгеләнү датасын үз эченә алырга тиеш.

15.10. Документларның әлеге өлешендәге 1-3 пунктларында күрсәтелгән күчермәләр белән бергә аларның төп нөсхәләре дә бирелә, алар документларны кабул иткәндә күчермәләр белән чагыштырыла һәм гариза бирүчегә кайтарыла.

15.11. Күпеллык хезмәт өчен пенсия түләү күпеллык хезмәт өчен пенсия билгеләнгән кешенең яшәү урыны буенча башкарыла. Пенсионер яшәү урынын үзгәрткәндә, озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия түләү, шул исәптән аны китерүне оештыру, аның яңа яшәү урыны яки яшәү урыны буенча пенсия эше һәм теркәү органнары тарафыннан билгеләнгән тәртиптә бирелгән теркәү турында документлар нигезендә башкарыла.

15.12. Татарстан Республикасы территориясеннән читтә даими яшәү урынына киткән (киткән) кешеләргә хезмәт стажы өчен пенсияләр түләү Татарстан Республикасы дөләт граждан хезмәткәрләренә хезмәт стажы өчен пенсияләр түләү өчен билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

15.13. Хезмәт стажы өчен пенсия гариза бирелгән көннән, әмма муниципаль хезмәт яки муниципаль вазыйфадан, Татарстан Республикасы дөләт вазыйфасыннан яки Татарстан Республикасы дөләт граждан хезмәте вазыйфасыннан, яисә Россия Федерациясе субъектларының дөләт граждан хезмәте вазыйфасыннан, яисә Россия Федерациясе дөләт вазыйфасыннан яки федераль дөләт хезмәте вазыйфасыннан азат ителгәннән соң киләсе көннән иртәрәк билгеләнми һәм түләнә, һәм «Россия Федерациясендә хезмәт пенсияләре турында»гы Федераль закон нигезендә картлык (инвалидлык) буенча хезмәт пенсиясе билгеләү.

15.14. Хезмэт стажы өчен пенсия билгелэнгән кеше элге статьяның 14 өлешендә күрсәтелгән вазифаны алмаштырган очракта, хезмэт стажы өчен пенсия түләү күрсәтелгән вазифаларның берсен алмаштырган көннән туктатыла. Бу затлар күрсәтелгән вазифалардан азат ителгәннән соң, аларга еллар бие хезмэт иткән өчен пенсия түләү элеккеге шартларда янадан торгызыла яки аларның гаризасы буенча Пенсия муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексына ярашлы рәвештә Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында муниципаль хезмэтнең соңгы вазифасы буенча янадан билгеләнә.

15.15. Озак еллар хезмэт иткән өчен пенсияне индексацияләү (өстәмә арттыру) муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы Кодексының 4 өлеше кагыйдәләре буенча исәплэнгән хезмэт стажы өчен пенсия күләмен муниципаль хезмэтнең тиешле вазыйфасы буенча вазыйфа окладларын арттыру индексина арттыру юлы белән муниципаль хезмэткәрләрнең вазыйфаи окладларын үзәкләштерелгән тәртиптә арттырганда башкарыла.

Озак еллар хезмэт иткән өчен пенсия күләмен янадан исәпләү (коррекцияләү) муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы Кодексының 4 һәм 7 өлешләренә ярашлы рәвештә пенсионер гаризасы буенча муниципаль хезмэт стажы дәвамлылығы билгелэнгән тәртиптә үзгәргәндә башкарыла. Бу очракта пенсия күләмен янадан исәпләү пенсионерның гаризасы кабул ителгән айдан соң айның беренче көненнән башкарыла. Гариза мондый янадан исәпләү өчен кирәкле барлык документларны бер үк вакытта тапшыру шарты белән кабул ителә.

15.16. Әгәр федераль законнар яки Татарстан Республикасы законнары белән башкасы билгеләнмәгән булса, бер үк вакытта муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә хезмэт стажы өчен пенсия белән тәмин ителүгә һәм дүүләт граждан хезмәткәренең хезмэт стажы өчен пенсия алуға хокукы булган муниципаль хезмәткәргә ай саен гомерлек тоту, өстәмә гомерлек айлык матди тәмин ителеш, федераль Татарстан Республикасы законнары һәм законнары белән, муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә еллар бие хезмэт иткән өчен пенсия яки аның сайлавы буенча башка түләү түләнә.

15.17. Күпеллык хезмэт өчен пенсияләренә билгеләү, янадан исәпләү һәм түләү, шул исәптән аларны китерүне оештыру, Татарстан Республикасы дүүләт граждан хезмәткәрләренең күпеллык хезмэт өчен пенсияләрен билгеләү һәм түләүне гамәлгә ашыручы орган тарафыннан башкарыла.

15.18. Озак еллар хезмэт иткән өчен пенсия түләү, аны китерү, пенсиядән тоту, әгәр муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексында башкасы каралмаган булса, хезмэт пенсиясен түләү, китерү һәм тотып калу өчен каралган тәртиптә башкарыла.

15.19. Хезмэт стажы өчен пенсия билгеләү, пенсия күләмен билгеләү һәм янадан исәпләү, пенсия түләү, пенсия документларын алып бару Татарстан Республикасы дүүләт граждан хезмәткәрләренең хезмэт стажы өчен пенсия билгеләү һәм түләү өчен билгелэнгән тәртиптә муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып башкарыла.

15.20. Муниципаль хезмәткәрнең вазифа бурычларын үтәве, шул исәптән муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң вафат булган очракта, үлгән кешенең гаилә әгъзалары федераль законнар белән билгелэнгән тәртиптә туендыручысын югалткан очракта пенсия алу хокукына ия.

16. Муниципаль хезмэт стажы

16.1. Муниципаль хезмэт стажына (гомуми дәвамлылығына) даими (штат) нигездә эшләү чоры кертелә:

1) муниципаль хезмэт вазыйфаларына (муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфаларына). Шул ук вакытта 2006 елның 1 гыйнварыннан муниципаль хезмэт стажына Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында эшләү чоры кертелә, ә ул расланганчы-Татарстан Республикасында муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфалары реестрында;

2) муниципаль вазифаларда;

3) Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларына һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларына, Татарстан Республикасы (Татар АССР) дәүләт органнарындагы башка дәүләт вазыйфаларына әлегә статьяның 2 өлешенә ярашлы рәвештә;

4) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфаларында, федераль дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм вазыйфаларында, СССР дәүләт органнарында, Союз һәм автономияле республикаларда, крайларда, өлкәләрдә, автономияле өлкәләрдә һәм автономияле округларда, шәһәрләрдә район, шәһәр, район, халык депутатларының поселок һәм авыл советларында һәм аларның башкарма комитетларында, шул исәптән сайлап куелганнарда, даими нигездә, бу вазифаларда эшләү вакыты (хезмәт) федераль дәүләт гражданлык хезмәте стажын исәпләгәндә исәпкә алына, ул хезмәт стажы өчен пенсия алу хокукы бирә, Федераль закон нигезендә;

5) хәрби хезмәтне, эчке эшләр органнарында, дәүләт янгынга каршы хезмәттендә, җинаять-башкару системасы учреждениеләрендә һәм органнарында хезмәт иткән затларга хезмәт өчен пенсия билгеләү өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә хезмәтне (хәрби хезмәтне) хезмәткә алу еллар дәвамында исәпкә алына торган вазыйфаларга (хәрби вазыйфаларга);

6) Федераль Салым полициясе органнары һәм наркотиклар һәм психотроп матдәләр әйләнешен контрольдә тоту органнары хезмәткәрләре вазифаларына, алар Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән тәртиптә расланган вазифалар исемлегенә ярашлы билгеләнә;

7) федераль закон нигезендә билгеләнә торган Россия Федерациясе таможня органнары хезмәткәрләре вазифаларына;

8) федераль закон нигезендә билгеләнә торган прокурор хезмәткәрләре вазифаларына;

9) профсоюз органнарына сайлану (делегацияләү) нәтижәсендә дәүләт органнарында яки жирле үзидарә органнарында вазыйфаларынан азат ителгән хезмәткәрләр биләгән профсоюз органнарындагы вазыйфаларга, шул исәптән федераль закон нигезендә дәүләт органында яки жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасы органына сайланган (делегацияләнгән) азат ителгән профсоюз хезмәткәрләре биләгән вазыйфаларга;

10) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр, сайлап куелган вазифалар:

а) КПССның Үзәк, республика, өлкә һәм район (шәһәр) органнарында, шулай ук предприятиеләрдәге парткомнарда, район комитетлары хокуклары булган оешмаларда 1991 елның 6 ноябренә кадәр;

б) 1990 елның 26 октябренә кадәр республика һәм жирле профсоюз органнары аппаратларында;

11) 2001 елның 1 гыйнварынан 2013 елның 31 мартына кадәр Татарстан Республикасы районнарында һәм шәһәрләрендә Россия Федерациясе Пенсия фонды бүлекчеләре, Россия Федерациясе Пенсия фонды идарәләре житәкчеләре, белгечләре вазыйфаларында.

16.2. Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын, Татарстан Республикасы (Татар АССР) дәүләт органнарында башка дәүләт вазыйфаларын биләү чоры муниципаль хезмәт стажына түбәндәге тәртиптә кертелә:

1) Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларында һәм Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфалары исемлегендә һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрында каралган дәүләт хезмәте вазыйфаларында, шулай ук күрсәтелгән реестр расланганнан соң Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрына кертелмәгән дәүләт органнарындагы вазыйфаларда, әлегә вазыйфалар дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә кертелү очракларында эшләү (хезмәт итү) чоры;

2) 1995 елның 26 маеннан Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма

исемлеге һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда, шулай ук Татарстан Республикасы Дәүләт хезмәткәрләре дәүләт вазыйфалары реестрында каралмаган вазыйфаларда, әлеге вазыйфаларны дәүләт вазыйфалары яки дәүләт хезмәте вазыйфалары тиешле исемлегенә кертү очракларында расланганчыга кадәр эш чоры (хезмәт);

3) 1995 елның 26 маена кадәр житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр, сайланулы вазыйфалар биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Президенты Аппараты;

б) Татарстан Республикасы Дәүләт Советы һәм аның Аппараты, Татарстан Республикасы Дәүләт (парламент) контроль комитеты һәм аның аппараты;

в) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты һәм аның Аппараты;

г) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы дәүләт идарәсе органнарында (идарә органнарында) Татарстан Республикасы Президенты билгели торган исемлек буенча Татарстан Республикасы министрлыкларында, дәүләт комитетларында, Татарстан Республикасы дәүләт идарәсенә башка органнарында;

д) Татарстан Республикасы вәкилләкләре;

е) дәүләт хакимиятенә һәм идарәнең (халык депутатлары Советлары шәһәрләрендә район, шәһәр, район Советлары, районнар, республика эһәмиятендәге шәһәрләр, шәһәрләрдәге районнар) жирле органнары һәм аларның аппаратлары;

ж) Татарстан Республикасы Конституция күзәтчелеге комитеты;

з) Татарстан Республикасы халык депутатларын сайлау буенча Үзәк сайлау комиссиясе

4) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр, сайланулы вазыйфаларны биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Югары Советында (Татарстан АССР Югары Советында) һәм Татарстан АССР Югары Советы Президиумында, халык депутатларының шәһәрләрдәге район, шәһәр, район Советларында, авыл Советларында һәм аларның аппаратларында;

б) Татарстан АССР Министрлар Советы (Татарстан АССР Министрлар Кабинеты) һәм аның аппараты, халык депутатларының шәһәрләрдәге, поселок һәм авыл Советларындагы район, шәһәр, район Советларының башкарма комитетлары;

в) Татарстан АССР Министрлар Советының дәүләт идарәсе органнары, Татарстан АССР Министрлар Советы каршындагы дәүләт идарәсе органнары, Татарстан АССР министрлыклары һәм ведомстволары Татарстан Республикасы Президенты билгеләгән исемлек буенча.

16.3. Муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә муниципаль хезмәткәр гамәлгә ашыра торган һөнәри яңадан әзерләү, квалификация күтәрү яисә стажировка вакыты, шулай ук федераль законнар нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәт вазыйфасын саклап калган башка чорлар кертелә.

16.4. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәт стажы дәүләт граждан хезмәте стажына тигезләнә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларында эшләү вакыты дәүләт граждан хезмәте стажына кертелә, ул тиешле еллар эшләгән өчен хезмәт хакына айлык өстәмә түләүле түләүле отпускның дәвамлылыгын билгеләү, тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын һәм дәүләт граждан хезмәте өчен бүләкләү күләмен билгеләү өчен исәпләнә.

17. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү һәм билгеләү тәртибе

17.1. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү календарь тәртиптә башкарыла. Муниципаль хезмәт стажын санаганда хезмәт (эш) чорлары бергә кушыла.

2. Муниципаль хезмәт стажын раслый торган төп документ билгеләнгән үрнәктәге хезмәт китабы булып тора.

3. Муниципаль хезмәт стажын санаганда исәпкә алына торган хезмәт кенәгәсендәге язмалар хезмәт кенәгәсенә кертү көненә гамәлдә булган хезмәт законнары нигезендә рәсмиләштереләргә тиеш. Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган

хезмэт (эш) чорларын раслау өчен нигез була торган дөрес булмаган яисэ төгэл булмаган белешмэлэр булган очракларда хезмэт кенэгәсенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмэт кенэгәсендә муниципаль хезмэт стажын раслый торган язмалар булмаган очракларда, әлеге стаж, әлеге стажга кертелә торган вазыйфаларда хезмэт (эш) чорын раслый торган вазыйфаларда билгеләп кую һәм аларны вазыйфасыннан азат итү турындагы документларның күчermәләрен кушып, тапшырылган белешмәләр нигезендә раслана.

4. Хәрби хезмэт узу чоры, аңа тинләштерелгән башка хезмэт, шулай ук салым полициясенә федераль органнары, таможня органнары хезмәткәрләренә хезмэт үтү чорлары хәрби билетлар, хәрби комиссариатлар, хәрби бүлекчәләр, архив учреждениеләре белешмәләре, хезмэт кенэгәсендәге язулар, хезмэт исемлекләре белән расланьрга мөмкин.

5. Муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 статьясында каралган вазыйфаларда хезмэт (эш) чорларын раслау өчен кирәкле очракларда хокукый актларның күчermәләре йә вазыйфаларына билгеләп кую яисә вазыйфасыннан азат итү турында алардан өземтәләр тапшырылырга мөмкин.

6. Тиешле еллар эшлэгән өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләүләр билгеләү, тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дөвамлылыгын билгеләү, хезмәттә югары казанышлар өчен бүләкләү күләмен билгеләү өчен жирле үзидарә органы акты белән билгеләнә, анда муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмэт вазыйфасын били, муниципаль хезмэт стажын билгеләү комиссиясе карары нигезендә. Күрсәтелгән комиссия муниципаль район Советының хокукый акты тарафыннан төзелә.

Муниципаль хезмэт стажын билгеләү комиссиясе турында нигезләмә муниципаль район Советының хокукый акты белән раслана.

7. Тиешле еллар хезмэт иткән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмэт стажы муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексына ярашлы рәвештә, билгеләнгән тәртиптә күрсәтелгән документлар нигезендә, озак еллар хезмэт иткән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча билгеләнә.

18. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

18.1. Муниципаль хезмәткәрләренә үз вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтижәле башкарганнары, кимчелексез хезмәтләре, юбилей даталары (50, 55, 60, 65 ел), бәйрәм даталары белән бәйле рәвештә аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгәннәре өчен аңа түбәндәге бүләкләүләр кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә акчалата бүләкләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) жирле үзидарә органнары билгеләгән мактау грамотасы яисә бүләкләрнең башка төрләре белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бүләкләүләр Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә.

18.2. Дәүләт бүләкләре белән бүләкләнүдән тыш, муниципаль хезмәткәргә бүләкләүләр яисә бүләкләүләр куллану турындагы карар яллаучының вәкиле тарафыннан кабул ителә һәм муниципаль хокукый акт рәвешендә рәсмиләштерелә.

Муниципаль район башлыгы теләсә кайсы муниципаль хезмәткәрне бүләкләү яисә бүләкләү турында карар мөстәкыйль кабул итәргә хокуклы.

Дәүләт бүләкләре белән бүләкләү Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

18.3. Аңлаешсыз дисциплинар түләтүләр булган муниципаль хезмәткәрләр бүләкләнә алмый.

19. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплина җаваплылыгы

19.1. Дисциплинар гамәл кылган өчен - муниципаль хезмәткәрләрнең үзенә йөкләнгән хезмәт вазыйфаларын - жирле үзидарә органы җитәкчесен аның гаебе белән үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен түбәндәге дисциплинар түләтүләр кулланырга хокуклы:

- 1) кисәтү;
- 2) шелтә;
- 3) муниципаль хезмәттән тиешле нигезләрдә эштән азат итү.

19.2. Дисциплинар гаепне эшләгән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (ләкин бер айдан да артмаган) булырга мөмкин, аның дисциплинар җаваплылыгы турындагы мәсьәләне хәл итүгә кадәр, акчалата түләү сакланган вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштерелде. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштерү бу очракта муниципаль хокукый акт белән башкарыла.

19.3. дисциплинар түләтүләрне куллану һәм бетерү тәртибе хезмәт законнары белән билгеләнә.

20. Ришвәтчелеккә каршы тору максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр

20.1. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» гы Федераль закон, «Коррупциягә каршы тору турында» гы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне, чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәгән өчен, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 32 статьясында каралган җәзалар карала.

20.2. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17 һәм 18 статьяларында каралган хокук бозулар кылынган очракта ышанычны югалту сәбәпле муниципаль хезмәттән азат ителергә тиеш.

20.3. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган җәзалар яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан:

1) коррупция һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алга таба - хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) үткәргән тикшерү нәтиҗәләре турында доклад;

2) тикшерү нәтиҗәләре турындагы доклад комиссиягә җибәрелгән очракта муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия тәкъдимнәре;

3) муниципаль хезмәткәрнең аңлатмалары;

4) башка материаллар.

20.4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлегә тарафыннан тикшерү үткәрү өчен нигез булып язма рәвештә бирелгән җитәрлек мәгълүмат тора:

1) хокук саклау органнары, башка дөләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазифаи затлары;

2) сәяси партияләрнең төбәк яки жирле бүлекчәләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән, сәяси партияләр булмаган төбәк ижтимагый берләшмәләре;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән ижтимагый совет;

4) массакүләм мәгълүмат чаралары.

20.5. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлегә тарафыннан тикшерү үткәрү өчен нигез булып хезмәт итә алмый.

20.6. Тикшерү узганчы, хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлегә муниципаль хезмәткәрдән аңлатманы язма рәвештә таләп итәргә тиеш. Әгәр ике эш көне тәмамлангач, муниципаль хезмәткәрләргә аңлатма бирелмәсә, тиешле акт төзелә.

Муниципаль хезмәткәрләргә аңлатма бирмәү тикшерү үткәрү өчен киртә түгел.

20.7. Муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17 статьясындагы 5 яки 7 өлешендә каралган хокук бозулар кылынган очракта, тикшерү нәтижеләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язмача аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссиягә тапшырыла, ул тәкъдимнәр әзерли муниципаль хезмәткәргә карата дисциплинар жәзаны куллану буенча яллаучының (эш бирүченең) вәкиленә.

Муниципаль хезмәткәрләр башка хокук бозулар кылган очракта тикшерү нәтижеләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язмача аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлеге тарафыннан яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

20.8. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган жәзаларны кулланганда муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан кылынган коррупциячел хокук бозуның характеры, аның авырлыгы, аның шартлары, муниципаль хезмәткәрләргә башка чикләүләрне һәм тьюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне үтәү һәм аларга билгеләнгән бурычларны үтәү исәпкә алына коррупциягә каршы тору, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәү нәтижеләре.

20.9. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган жәзалар муниципаль хезмәткәрләрнең коррупциячел хокук бозулар кылуы ачыкланган көннән алып бер айдан да соңга калмыйча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлеге, ялда булуы, башка очракларны исәпкә алмаганда, житди сәбәпләр аркасында хезмәттә булмау вакытыннан да соңга калмыйча кулланыла, шулай ук хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәрү вакыты һәм күрсәтелгән тикшерү материалларын муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия тарафыннан карау вакыты. Шулай ук вакытта жәза коррупцион хокук бозу кылынганнан соң алты айдан да соңга калмыйча кулланылырга тиеш.

20.10. Коррупциячел хокук бозулар кылган очракта муниципаль хезмәткәргә карата жәзаны куллану турында актта жәзаны куллану нигезе буларак «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 27.1 статьясының 1 яки 2 өлеше күрсәтелә.

20.11. Муниципаль хезмәткәргә карата хокук бозу һәм аларның нигезләмәләре бозылган норматив хокукый актлар күрсәтелгән жәзаны куллану турында яки муниципаль хезмәткәргә карата мондый жәзаны кулланудан баш тарту турында актың күчәрмәсе, мотивлар күрсәтелеп, тиешле акт чыккан көннән алып өч эш көне дәвамында расписка астында муниципаль хезмәткәргә тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр әлеге расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

20.12. Жәза федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә шикаять ителергә мөмкин.

20.13. Әгәр дә бер ел эчендә муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 32 статьясының 1 яки 2 өлешендәге 1 пунктында каралган дисциплинар жәзага тартылмаса, ул жәзага тартылмый дип санала.

20.14. Эшкә алучы вәкиле (эш бирүче) муниципаль хезмәткәрдән муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 32 статьясындагы 1 өлешендә 1 пунктында каралган дисциплинар жәзаны үз инициативасы буенча, муниципаль хезмәткәрнең язма гаризасы буенча яки аның турыдан-туры житәкчесе үтенече буенча дисциплинар жәзаны кулланганнан соң бер ел узганчы алырга хокуклы.

21. Кадр эше

Муниципаль районда кадрлар эше үз эченә ала:

- 1) муниципаль хезмэт вазыйфаларын урнаштыру өчен кадрлар составын формалаштыру;
- 2) муниципаль хезмэт турындагы закон нигезлэмэләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр эзерләү һәм күрсәтелгән тәкъдимнәрне яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә)кертү;
- 3) муниципаль хезмәткә керү, аны узу, хезмэт килешүе (контракты) төзү, муниципаль хезмэт вазыйфасына билгеләү, муниципаль хезмэт урыныннан азат итү, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итү һәм пенсиягә чыгу белән бәйле Муниципаль хокукый актлар проектларын эзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;
- 4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмэт кенәгәләрен алып бару;
- 5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында»Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен алып бару;
- 6) муниципаль районда муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару;
- 7) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмэт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бирү;
- 8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәрү;
- 9) муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү;
- 10) Кадрлар резервы белән эшне оештыру һәм аны нәтижәле куллану;
- 11) муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тәкъдим иткән шәхси мәгълүматларның һәм башка мәгълүматларның дөрөсләгән тикшерүне оештыру;
- 12) муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне тикшерүне оештыру, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмэт белән бәйле чикләүләрне үтәүне оештыру;
- 13) муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең хокукый һәм башка мәсьәләләре буенча консультация бирү;
- 14) хезмэт законнары һәм муниципаль хезмэт турындагы законнар белән билгеләнгән кадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.

22. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары

22.1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары муниципаль хезмәткәрнең алмаштырыла торган вазифасы буенча бурычларын үтәве белән бәйле рәвештә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кирәкле һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы мәгълүмат.

22.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары Россия Федерациясе Хезмэт Кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләр белән шәхси мәгълүматлар өлкәсендә Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

23. Муниципаль районда муниципаль хезмәткәрләр реестры

23.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры алып барыла.

23.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан чыгарыла.

23.3. Муниципаль хезмәткәр үлгән (үлгән) яки муниципаль хезмәткәр билгесез рәвештә юк дип танылган яки аны үлгән дип игълан ителгән очракта, муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан үлем (үлгән) көненнән соң яки суд карары законлы көченә кергән көнне чыгарыла.

23.4. Муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару тәртибе муниципаль хокукый акт белән раслана.

24. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре

Муниципаль районда муниципаль хезмэтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре булып түбәндәгеләр тора:

- 1) югары квалификацияле белгечләргә һөнәри сыйфатларын һәм компетентлыгын исәпкә алып муниципаль хезмэт вазифаларына билгеләү;
- 2) муниципаль хезмәткәрләргә хезмәттә алга этәрүгә ярдәм итү;
- 3) муниципаль хезмәткәрләргә квалификациясен күтәрү;
- 4) кадрлар резервын булдыру һәм аны нәтижәле куллану;
- 5) аттестация үткәрү юлы белән муниципаль хезмәткәрләргә эш нәтижәләрен бәяләү;
- 6) граждандар муниципаль хезмәткә кәргәндә һәм кадрлар белән эшләгәндә кадрлар сайлап алуның заманча технологияләрен куллану.

25. Муниципаль хезмәттә кадрлар резервы

Муниципаль районда муниципаль хезмэт вазифаларының югары һәм төп төркемнәренә караган вакантлы идарә вазифаларын һәм вазифаларын биләүгә кадрлар резервын формалаштыру муниципаль хокукый акт белән расланган Нигезләмә белән регламенттала.

26. Муниципаль хезмәткәрләргә һөнәри яктан яңадан әзерләү һәм квалификациясен күтәрү

26.1. Муниципаль хезмәткәрләргә һөнәри яктан яңадан әзерләү-муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан һөнәри хезмәт эшчәнлегенә яңа төрөн гамәлгә ашыру өчен кирәкле өстәмә белем һәм күнекмәләр алу.

26.2. Муниципаль хезмәткәрләргә һөнәри яктан яңадан әзерләү муниципаль хезмәткәрләргә белемнәрен камилләштерү яки һөнәри эшчәнлекнең яңа төрөн башкару, өстәмә квалификация алу өчен өстәмә белем алу максатында башкарыла.

26.3. Муниципаль хезмәткәрнең квалификациясен күтәрү кирәк булганда, әмма өч елга бер тапкырдан да сирәгрәк башкарыла.

26.4. Муниципаль хезмәткәрләргә квалификациясен күтәрү - һөнәри белемгә ия муниципаль хезмәткәрләргә белемнәрен яңарту һәм күнекмәләрен камилләштерү, аларның квалификация дәрәжәсенә таләпләр арту һәм һөнәри мәсьәләләргә хәл итүнең яңа ысулларын үزلәштерү кирәккә белән бәйле.

26.5. Квалификацияне күтәрү муниципаль хезмәткәрләргә һөнәри эшчәнлегенә конкрет мәсьәләләргә (тематик һәм проблемалы конференцияләр һәм семинарлар) актуаль үзгәрешләргә үзләштерү, тиешле һөнәри бурычларны хәл итү өчен һөнәри хезмәт эшчәнлегенә билгеләнгән өлкәсендә кайбер мәсьәләләр буенча муниципаль хезмәткәрләргә белемнәрен комплекслы яңарту максатында башкарыла.

26.6. Квалификацияне күтәрү эшкә алучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан расланган квалификацияне күтәрү программалары нигезендә башкарыла.

26.7. Муниципаль хезмәткәрләргә һөнәри яктан яңадан әзерләү һәм квалификацияләргә күтәрү махсус уку йортларында башкарыла.

27. Әлеге нигезләмәнең үз көченә керүе

Әлеге нигезләмә рәсми рәвештә басылып чыккач үз көченә керә.